

روان‌شناسی خانواده

تألیف و گردآوری

سهیلا ابراهیمی چکووری

محدثه توکلی

فاطمه همدمی کامردخی

ویراستار

شقایق رخ‌فروز

سرشناسه	: ابراهیمی چکووری، سهیلا، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: روان‌شناسی خانواده/ تألیف و گردآوری سهیلا ابراهیمی چکووری، محدثه توکلی، فاطمه همدی کامبردخی؛ ویراستار شقایق رخ‌فروز.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات صالحیان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۸۴۷-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: خانواده‌ها -- جنبه‌های روانشناسی Families -- Psychological aspects روان‌درمانی خانواده Family psychotherapy
شناسه افزوده	: توکلی، محدثه، ۱۳۷۳ -
شناسه افزوده	: همدی کامبردخی، فاطمه، ۱۳۷۹ -
شناسه افزوده	: رخ‌فروز، شقایق، ۱۳۷۶ -، ویراستار
رده بندی کنگره	: HQ۷۴۳
رده بندی دیویی	: ۱۵۵/۶۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۷۴۳۳۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

روان‌شناسی خانواده

■ تألیف و گردآوری: سهیلا ابراهیمی چکووری، محدثه توکلی، فاطمه همدی کامبردخی

■ ویراستار: شقایق رخ‌فروز

■ ناشر: صالحیان

■ صفحه‌آرا: معصومه اسفندیاری

■ طراح جلد: صالحیان

■ سال و نوبت چاپ: ۱۴۰۰ - اول

■ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

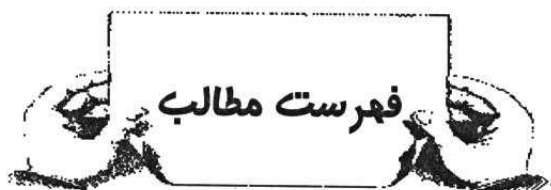
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۸۴۷-۸

ISBN: 978-622-214-847-8

دفتر انتشارات: میدان انقلاب-خیابان ۱۲ فروردین-کوچه ژاندارمری-پلاک ۱۳۲-طبقه دوم

تلفن: ۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲-۶۶۹۷۹۳۰۰

سایت انتشارات: www.pubsalehiyan.com

۱۱..... مقدمه

فصل اول

۱۳..... مفهوم خانواده

۱۵..... مبانی و اهداف خانواده

۱۶..... فلسفه تشکیل خانواده

۱۸..... تیپ‌های خانواده

۲۲..... اهداف تشکیل خانواده

۲۳..... دلایل اهمیت خانواده در تربیت فرزندان

۲۳..... محبت در خانواده

فصل دوم

۲۵..... آسیب‌های اجتماعی خانواده

۲۷..... آسیب‌شناسی اجتماعی

۲۹..... اعتیاد

۳۴.....	خشونت
۳۶.....	عوامل مؤثر بر بروز خشونت
۳۶.....	زمینه خانوادگی
۳۶.....	عوامل روان پزشکی و روان شناختی
۳۷.....	عوامل اجتماعی
۳۷.....	اقتصاد و ساختارهای اقتصادی
۳۸.....	مشکلات نقش ها
۳۹.....	طلاق
۴۱.....	طلاق چیست؟
۴۳.....	تاریخچه طلاق
۴۴.....	طلاق؛ عوامل و پیامدها
۵۰.....	بیکاری
۵۳.....	بیکار

فصل سوم

۵۷.....	خصوصیات خانواده موفق
۵۹.....	ویژگی خانواده موفق چیست؟
۶۰.....	ملاک خانواده موفق
۶۱.....	از نشانه های خانواده موفق
۶۱.....	راز داشتن خانواده موفق
۶۲.....	اساسی ترین بنیان اجتماعی خانواده

فصل چهارم

خانواده و فرزندپروری	۶۳
سازگاری	۶۵
سازگاری اجتماعی	۶۷
جامعه پذیری	۶۷
اجتماعی شدن	۶۸
مفهوم فرزندپروری	۶۹
مهارت‌های فرزندپروری	۷۰
فرزندپروری و اهمیت دادن به آن	۷۰
الگوهای فرزندپروری	۷۰
شیوه‌های فرزندپروری از نظر بامیراند	۷۲
خانواده‌های سهل‌انگار و بی تفاوت (هرج و مرج)	۷۲
خانواده‌های دیکتاتوری (سلطه‌گری)	۷۳
خانواده‌های دموکراسی (آزادمنش)	۷۳
روش‌های تربیتی خانواده	۷۴
نظام پرورش و تربیت کودک	۷۷
انواع والدین از لحاظ اجتماعی نمودن فرزندان	۷۸
والدین قاطع و اطمینان‌بخش	۷۸
والدین دیکتاتور و مستبد	۷۹
والدین سهل‌گیر	۷۹

۸۰.....مهم‌ترین وظایف پدر و مادر نسبت فرزندانش چیست؟

فصل پنجم

۸۳.....نظریه‌های خانواده‌درمانی

۸۵.....خانواده‌درمانی روان تحلیلی

۸۶.....فنون خانواده‌درمانی روان تحلیلی

۸۶.....انتقال

۸۷.....تحلیل خواب‌دیده و تحلیل رؤیاها

۸۷.....مواجهه

۸۸.....تأکید بر نقاط قوت

۸۸.....تاریخچه زندگی

۸۹.....مکملیت

۸۹.....فرآیند و نتایج خانواده‌درمانی روان تحلیلی

۹۰.....موارد تأکید خانواده‌درمانی روان تحلیلی

۹۱.....خانواده‌درمانی بوئن

۹۵.....نکات مورد تأکید خانواده‌درمانی بوئن

۹۶.....خانواده‌درمانی تجربیاتی (سئیر)

۹۷.....فنون درمانی

۹۹.....بازسازی خانواده

۱۰۰.....خانواده‌درمانی‌های رفتاری و شناختی-رفتاری

مقدمه

خانواده به لحاظ قدرت، ابتدایی ترین و از نظر گستردگی، جهان شمول ترین نهاد اجتماعی است. با ازدواج زن و مرد شکل می گیرد و واحدی است که برای فرد ارزش بقای بسیار مهمی دارد. یکی از عوامل مؤثر در شکل گیری رفتار فرد، خانواده است. فضای خانه، نخستین و بادوام ترین عاملی است که در رشد شخصیت افراد تأثیر می گذارد؛ و پدر و مادر نیرومندترین آموزگار فرد در زندگی و محیط خانه مهم ترین آموزشگاه برای هر فرد است.

والدین اولین و مهم ترین الگو فرزندان در هر زمینه ای هستند و برای آنکه فرزندان آینده بهتر و شخصیت سالم تری داشته باشند، والدین باید از دانش و آگاهی قابل ملاحظه ای برخوردار باشند. والدینی موفق هستند که عدالت، مهربانی، صداقت و آرامش را بین اعضای خانواده برقرار می کنند و ملاحظات شخصیتی منحصر به فرد هر کدام از اعضای خانواده را در نظر می گیرند.

کتاب حاضر شامل ۶ فصل است و هر فصل جایگاه مستقل خود را دارد. ابتدا به تعریف و مفهوم خانواده پرداخته ایم و در ادامه به آسیب های اجتماعی اعم از (طلاق، بیکاری، خشونت و اعتیاد)، خانواده موفق، فرزند پروری، نظریه های خانواده درمانی از درمانگران مطرح خانواده و در آخر به فرآیند خانواده درمانی پرداخته ایم. امید است که مثمر ثمر باشد.

با سپاس

سهیلا ابراهیمی چکووری، محدثه توکلی، فاطمه همدی کاماردخی